

Poznań dnia 24 stycznia 2023 r.

prof. UAM dr hab. Maciej Mataczyński
adres korespondencyjny
ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa

WYŚLANO

24.01.2023

Do Redaktora Naczelnego Wyborcza.pl
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

WNIOSEK O SPROSTOWANIE

Działając w imieniu własnym, w związku z publikacją materiału autorstwa Wojciecha Czuchnowskiego który ukazał się w dniu 3 stycznia 2023 r. na portalu Wyborcza.pl pt. „Układ Obajtka. Prawnik Orlenu od transakcji z Saudi Aramco prywatnie doradzał Obajtkowi” (por. <https://wyborcza.pl/7,75398,29317252,prawnik-orlenu-od-transakcji-z-saudi-aramco-prywatnym-doradca.html>), w oparciu o art. 31a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1914), wnoszę o opublikowanie sprostowania o następującej treści:

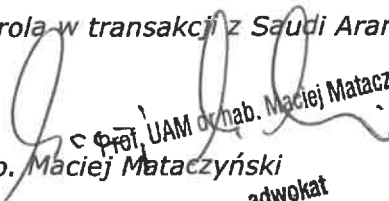
”

SPROSTOWANIE

wiadomości z materiału autorstwa Wojciecha Czuchnowskiego który ukazał się w dniu 3 stycznia 2023 r. na portalu Wyborcza.pl pt. >>Układ Obajtka. Prawnik Orlenu od transakcji z Saudi Aramco prywatnie doradzał Obajtkowi<< (por. <https://wyborcza.pl/7,75398,29317252,prawnik-orlenu-od-transakcji-z-saudi-aramco-prywatnym-doradca.html>).

Nieprawdą jest, aby nowelizacja ustawy o kontroli niektórych inwestycji umożliwiła omięcie procedur prawnych przy sprzedaży Lotosu, a tym bardziej aby została przeze mnie intencjonalnie przygotowana w sposób pozwalający na wyeliminowanie Komitetu Konsultacyjnego, w skład którego wchodzi przedstawiciele służb specjalnych. Nieprawdą jest także abym występował w ww. zakresie w >>podwójnej roli<< .

Nieprawdą jest także, aby moja rola w transakcji z Saudi Aramco była kluczowa.

prof. UAM dr hab. Maciej Mataczyński
adwokat

adres do korespondencji:
ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa”

Zastrzegam adres korespondencyjny tylko do wiadomości redakcji.

Domagam się opublikowania sprostowania w tym samym dziale i taką samą czcionką, co materiał prasowy, którego ono dotyczy, pod widocznym tytułem „Sprostowanie”.

W razie odmowy opublikowania przedmiotowego sprostowania albo jego publikacji wbrew wymogom ustawy Prawo prasowe, zmuszony będę wystąpić na drogę sądową z powództwem o nakazanie opublikowania sprostowania prasowego.

UZASADNIENIE

[1] W materiale autorstwa Wojciecha Czuchnowskiego który ukazał się w dniu 3 stycznia 2023 r. na portalu Wyborcza.pl pt. „Układ Obajtka. Prawnik Orlenu od transakcji z Saudi Aramco prywatnie doradzał Obajtkowi” **zawarto wiadomości nieprawdziwe.**

[2] Wiadomości zawarte w treści publikacji, stosownie do których:

- a. miałbym wystąpić w „podwójnej roli” oraz pełnić kluczową funkcję w procesie nowelizacji ustawy o kontroli niektórych inwestycji oraz intencjonalnie doprowadzić do stanu, który umożliwił ominięcie Komitetu Konsultacyjnego w transakcji sprzedaży „części Lotosu spółce Saudi Aramco”, a co więcej – aby ustawa ta w istocie pozwalała na ominięcie Komitetu Konsultacyjnego w ramach tej transakcji (por. cyt.: „Ani SMM Legal, ani mecenas Mataczyński nie są w tej historii przypadkowi (...) Za chwilę mecenas wystąpi w podwójnej roli. W maju 2020r. jako ekspert (według źródeł >>Wyborczej<< rekomendowany przez Ministerstwo Rozwoju Jadwigi Emilewicz) będzie brał udział w nowelizacji ustawy o kontroli niektórych inwestycji. Robi to tak, by wyeliminować komitet konsultacyjny, w którego skład wchodzi 22 instytucje, w tym służby specjalne: Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Wywiadu Wojskowego i Służba Kontrwywiadu Wojskowego. Komitet konsultacyjny – zgodnie z ustawą – powinien opiniować transakcję pod kątem bezpieczeństwa i mógłby mieć zastrzeżenia do sprzedaży części Lotosu, w tym 30 proc. Rafinerii Gdańskiej, państwowej spółce Saudi Aramco, bo ta od lat blisko współpracuje z putinowską Rosją”; „w ostatnich tygodniach na jaw wyszła kluczowa rola mecenas Mataczyńskiego w transakcji z Saudi Aramco oraz w zmianach prawnych, które ją ułatwiły”);
- b. abym miał pełnić kluczową rolę w transakcji z Saudi Aramco (por. cyt.: „w ostatnich tygodniach na jaw wyszła kluczowa rola mecenas Mataczyńskiego w transakcji z Saudi Aramco oraz w zmianach prawnych, które ją ułatwiły”);

są nieprawdziwe.

[3] **Po pierwsze,** należy podkreślić, że nie byłem głównym doradcą przy umowie zawieranej z Saudi Aramco. W jej przygotowanie zaangażowane były inne podmioty doradcze, w tym doradcy prawni, których rola była wiodąca.

[4] **Po drugie,** prace zespołu ekspertów nad projektem nowelizacji ustawy o kontroli niektórych inwestycji toczyły się od marca do czerwca 2020 r. Było to przed

wydaniem decyzji Komisji Europejskiej z 14 lipca 2020 r. o wyrażeniu zgody na koncentrację. Moja rola nie mogła być „podwójna” jako że w tym okresie nie toczyły się żadne negocjacje z przedstawicielami Saudi Aramco.

- [5] **Po trzecie**, wskazuję, że wszelkie twierdzenia stosownie do których nowelizacja ustawy o kontroli niektórych inwestycji miała zostać przygotowana w sposób umożliwiający pominięcie Komitetu Konsultacyjnego są nieprawdziwe. Nieprawdziwej są również twierdzenia, jakoby ustawa ta w istocie pozwalała na ominięcie jakichkolwiek procedur przewidzianych prawem.
- [6] Należy podkreślić, że do momentu wejścia w życie nowelizacji ustawy o kontroli niektórych inwestycji (tj. do dnia 24 lipca 2020 r.) Grupa LOTOS S.A. i LOTOS Asfalt sp. z o.o. (obecnie: Rafineria Gdańska sp. z o.o.) w ogóle nie podlegały przepisom ustawy o kontroli niektórych inwestycji, ponieważ nie były objęte rozporządzeniami Rady Ministrów, zaś stan zmienił się w kontekście ostatniej spółki dopiero począwszy od dnia 1 stycznia 2023 r.
- [7] Regulacje poprzedzające nowelizację wyraźnie dotyczyły „podmiotu podlegającego ochronie”, którym jest „podmiot umieszczony w wykazie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 2”. Grupa LOTOS S.A. i Lotos Asfalt sp. z o.o. (obecnie: Rafineria Gdańska sp. z o.o.) nie znajdowały się w tym wykazie. Skoro zatem, do tych spółek nie znajdowały zastosowania przepisy ustawy o ochronie niektórych inwestycji, to nowelizacja nie mogła również w żaden sposób wyłączyć roli Komitetu Konsultacyjnego, w skład którego wchodził m.in. szefowie służb.
- [8] Dopiero w wyniku nowelizacji z 2020 r. Grupa LOTOS S.A. i Lotos Asfalt sp. z o.o. (obecnie: Rafineria Gdańska sp. z o.o.) zaczęły podlegać przepisom ustawy o kontroli niektórych inwestycji, co znalazło odzwierciedlenie w postępowaniu, które zostało efektywnie przeprowadzone w tej sprawie na podstawie przepisów ustawy przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
- [9] Zarzut, że w okresie marzec-czerwiec 2020 r. jeden z ekspertów pracujących nad nowelizacją miał zaproponować nowy tryb kontroli inwestycji zagranicznych, tylko w tym celu żeby uniknąć trudności dwa lata później z udziałem w postępowaniu administracyjnym z podmiotem, o którym ten ekspert nie wiedział i z którym nie toczyły się w tym czasie żadne rozmowy (trudności, które skądinąd nie zmateriałyby się w żadnym możliwym scenariuszu) jest absurdalny. Dużo prostszym wyjaśnieniem nowelizacji jest – szczególnie pilna w związku z wybuchem pandemii i następującym po niej kryzysem rynków finansowych – potrzeba uszczelnienia reżimu kontroli inwestycji zagranicznych. Tak zresztą, praktycznie jednoznacznie krytycznie, została ona odebrana w doktrynie prawniczej. Jako reprezentatywny przytoczyć można fragment artykułu A. Opalskiego, M. Kacymirowa i F. Kijowskiego pt. Kogo naprawdę chroni ta tarcza? (Rzeczpospolita 16.07.2020).

„Jednak podobnie szerokich instrumentów nadzoru administracyjnego do przewidzianych w tarczy 4.0 próżno szukać w przepisach przyjmowanych obecnie w innych państwach europejskich, na które ogólnikowo powołują się autorzy ustawy.

*Niezależnie od kompetencji w zakresie kontroli antymonopolowej **tarcza 4.0** pozwala prezesowi UOKiK zablokować zagraniczną inwestycję, gdy choćby tylko potencjalnie zagraża porządkowi, bezpieczeństwu bądź zdrowiu publicznemu. „Parasol ochronny” objął wszystkie spółki publiczne, bez względu na ich aktywność, oraz innych przedsiębiorców, którzy nawet tylko pobocznie prowadzą działalność w jednym z bardzo szeroko zdefiniowanych obszarów. Wystarczy, że osiągają roczne przychody przekraczające 10 mln euro. Reglamentacją objęto nie tylko przejęcie kontroli nad spółką, ale już nabycie 20 proc. ogólnej liczby głosów”.*

Podobne czy wręcz identyczne zmiany ustawowe miały miejsce w tym samym czasie (2020 r.) np. w Republice Federalnej Niemiec (por. zmiana *Außenwirtschaftsverordnung* z 2020 r.) czy Zjednoczonym Królestwie (por. *National Security and Investment Bill*) i trudno chyba motywować je osobistą sytuacją Daniela Obajtka czy nawet zbyciem aktywów Grupy LOTOS S.A. *Nota bene* w tym ostatnim państwie organem właściwym w zakresie kontroli inwestycji jest Competition and Markets Authority, CMA czyli brytyjski odpowiednik Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Prof. UAM dr hab. Maciej Mataczyński

adwokat